

Добрі Сусіди

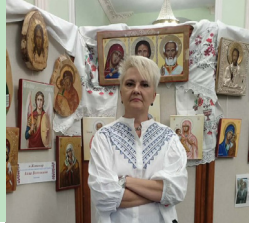

Оцифрування трудових книжок: що зміниться після 10 червня
Стор. 2

Одеситка створює мініатюри з квітів та моху
Стор. 4

Зайшла художницею, а вийшла іконописцею
Стор. 8

«Вчора хотів вищу орендну плату – сьогодні продаю хату за борги»

Фото з сервісу FreePik

Люди змушені віддавати останні гроші, адже не прочитали документ, який підписують

Уявіть ситуацію: до вас приходять знайомий фермер із вашого села й пропонує орендувати земельний пай

Діана Швидун

Проте ваша земля вже перебуває в оренді іншої компанії, а строк дії договору завершиться лише цього року або протягом наступних кількох років. І тут звучить приваблю-

ва пропозиція: вам обіцяють виплачувати «мотиваційні» гроші вже зараз, а згодом ще й гарантують значно вищу орендну плату.

Далі на стор. 7

У дворі багатоповерхівки встановили вісім авторських компостерів

Ще кілька років тому ідея сортувати сміття у звичайному дворі багатоповерхівки здавалася багатьом дивною

Олена Ревуцька

Коли мешканка Вишневого Людмила Скамрова вперше заговорила про це з сусідами, реакція була різною: від скепсису до відвертих жартів. Сьогодні ж

у дворі стоїть вісім компостерів, мешканці сортують відходи, а до будинку приїжджають делегації з різних міст, щоб побачити цю модель на власні очі.

Історія почалася у 2019 році, коли в будинку створили ОСББ, а Людмилу обрали головою правління. Саме тоді вона вирішила: час змінювати підхід до відходів.

«Мене завжди турбувало, чому в Україні відсутня культура сор-

тування. Мене прямо це мучило. Першим кроком стало переобладнання маленької кімнатки у під'їзді, де колись був сміттєпровід. Ми її розчистили і перетворили на пункт сортування. Спочатку це виглядало як експеримент: мешканці вчилися розрізняти відходи, мити й сушити пластик, правильно його складати.

Далі на стор. 3

Торти та млинчики з батату: на Тернопільщині почали вирощувати незвичний овоч

Молоде подружжя Назар та Оля Палагнюки із селища Товсте на Заліщанщині мріяли про власну справу

Діана Швидун

Маючи земельну ділянку, вони почали шукати щось цікаве на просторах інтернету.

Сьогодні вони разом будують сімейну органічну ферму Esobatat, вирощують понад 20 сортів батату, створюють власні продукти і планують розширити господарство.

Не хотіла життя, де сім'я постійно нарізно

«Коли народився син, чоловік був за кордоном на заробітках. Він раніше їздив туди постійно. Це звична історія для нашого регіону, тут багато хто живе між домом і заробітками. І я тоді зрозуміла, що не хочу такого життя. У моїй родині так само було: мама роками працювала за кордоном і приїжджала лише кілька разів на рік. Я не хотіла, щоб і наша сім'я жила в постійних розлуках», – розповідає Ольга.

Далі на стор. 5

Більше новин від «Сігнета» дізнавайтесь на каналах. Наведіть камеру мобільного телефона на QR-код нижче та підпишіться.

Телеграм
<https://cutt.ly/ds-tg>

Вайбер
<https://cutt.ly/ds-vb>

Оцифрування трудових книжок: що зміниться після 10 червня і чи варто поспішати

В Україні завершується один із ключових етапів цифровізації трудових відносин — перехід на електронні трудові книжки

Діана Швидун

Кінцевою датою цього процесу визначено 10 червня 2026 року. Втім, у Пенсійному фонді наголошують: навіть якщо не встигнути подати документи до цього часу, жодних штрафів чи санкцій не передбачено, а весь набутий страховий стаж залишиться чинним.

Як відбувається оцифрування

Процес переведення паперових трудових книжок у цифровий формат триває вже кілька років. Подати сканкопію можна як через роботодавця, так і самостійно: через вебпортал електронних послуг Пенсійного фонду.

Розгляд документів може тривати від кількох тижнів до кількох місяців. У цей час заявка отримує певний статус:

— «В опрацюванні», «В роботі» або «На контролі ЕТК» означає, що документи перевіряють фахівці;

— «Виконано» — дані внесені до реєстру, але варто звернути увагу на можливі зауваження;

— «Відхилено» або «Скасовано виконання» — у документах є помилки, які потрібно виправити і подати документи повторно.

Що зміниться після дедлайну

Після 10 червня електронні трудові книжки фактично стануть основним джерелом інформації про трудову діяльність. Дані зберігатимуться у Державному реєстрі застрахованих осіб, а ключовим показником для нарахування пенсії стане страховий стаж.

Водночас паперові трудові книжки не втратять юридичної сили — вони залишаться офіційним документом, який варто зберігати навіть після оцифрування. Не виключено, що перехідний період можуть продовжити, зважаючи на

Паперові трудові книжки не втраять юридичної сили

обсяг даних і обставини, в яких перебуває країна.

Чи можна залишитися без пенсії

Відсутність оцифрованих даних не позбавляє права на пенсію. Якщо паперова трудова книжка оформлена належним чином, її приймуть і врахують під час призначення виплат.

Різниця полягає лише у швидкості: за наявності електронних даних процес відбувається автоматично, а без них — потребує додаткової перевірки вручну, що може затягнути оформлення.

Кому можна не хвилюватися

Передусім це стосується пенсіонерів — їхні виплати вже призначені, і зміни в обліку стажу на них не вплинуть.

Також у більшості випадків не потрібно окремо оцифрувати документи тим, хто почав працювати після 2004 року: їхній стаж уже зафіксований у державних електронних базах.

Кому варто оцифрувати трудову книжку

Електронний реєстр містить

інформацію переважно з початку 2000-х років. Дані про трудову діяльність за попередні десятиліття — зокрема 80–90-ті роки — автоматично до нього не потрапили.

Саме тому фахівці радять не відкладати оцифрування, якщо:

— значна частина стажу набута до 2000 року;

— у трудовій книжці є помилки або неточності;

— частину документів втрачено;

— планується вихід на пенсію найближчим часом.

Якщо дані не внести заздалегідь, окремі періоди роботи можуть бути відсутні в реєстрі до моменту оформлення пенсії. У такому разі Пенсійному фонду доведеться додатково перевіряти інформацію, що збільшить терміни розгляду.

Нові правила підтвердження стажу

Україна поступово переходить до моделі, де основну роль у нарахуванні пенсій відіграють електронні реєстри. Відповідні зміни закріплені законодавчо — 9 квітня Верховна Рада ухвалила норми, які спрощують процедуру підтвердження страхового

стажу.

Відтепер у разі втрати документів або їхньої недоступності (зокрема через війну чи перебування на тимчасово окупованих територіях) стаж можна підтвердити:

— за даними державних реєстрів і систем;

— документами про трудову діяльність та сплату єдиного соціального внеску;

— інформацією про рівень заробітної плати;

— показаннями щонайменше двох свідків;

— рішенням суду.

Окремо передбачено, що до страхового стажу можуть зараховуватися періоди роботи, за які роботодавець не сплатив внески, але подав відповідну звітність.

Крім того, Пенсійний фонд зобов'язаний повідомляти громадян, якщо в електронних реєстрах бракує даних, і пояснювати, як їх можна підтвердити.

Газ для населення з 1 червня: тариф залишиться без змін

З 1 червня 2026 року більшість українців і надалі платитимуть за природний газ 7,96 гривні за кубометр. Саме такий тариф передбачає план «Фіксований» від Нафтогазу України, яким користуються близько 98% побутових споживачів.

У компанії повідомили, що фіксована ціна діятиме щонайменше до 30 квітня 2027 року. Тариф формується з урахуванням вартості газу на європейських ринках, витрат на транспортування та інфраструктурних ризиків.

Фахівці також нагадують споживачам про необхідність зберігати квитанції про оплату комунальних послуг. У разі технічних помилок або спірних ситуацій саме платіжні документи можуть стати підтвердженням відсутності заборгованості.

Крім того, українцям радять щомісяця передавати показники газового лічильника з 1 до 5 числа, аби уникнути некоректних нарахувань у платіжках.

У дворі багатоповерхівки встановили вісім авторських компостерів

Початок на стор. 1

Спочатку розсортовані відходи вивозили раз на три місяці — просто не було достатньо об'єму», — розповідає екоактивістка Людмила Скамрова.

Щочетверга мешканці сортують сміття, а потім приїжджає приймальник, зважує його і платить гроші.

«Спочатку ми отримували приблизно 1500 гривень раз на три місяці, зараз — раз на два місяці», — говорить Людмила.

Компостер власного дизайну

Саме тоді стало очевидно: найбільшу частку відходів становить органіка, яку неможливо здати на переробку. Втім, цю проблему можна перетворити на ресурс — через компостування. Рішення підказало навчання на екокурсі.

«Я зрозуміла, що органічні відходи можна не викидати, а перетворювати на добриво. Нам пояснили, що їх можна компостувати навіть у місті. І я одразу зрозуміла: хочу зробити це у своєму дворі. Вирішила встановити компостер у дворі за кошти, які ми отримували від сортування. Але знайти підходящий варіант виявилось непросто. Я не хотіла пластиковий компостер, бо він сам стане сміттям. І мені було важливо, щоб він виглядав естетично — поруч дитячий майданчик», — каже Людмила.

Не знайшовши нічого на

Компостер для органічних відходів

ринку, Людмила вирішила створити компостер самостійно. Вона відмовилася від пластику на користь дерева та розробила модель об'ємом близько тисячі літрів. Перший контейнер обійшовся приблизно у 6000 гривень.

«Ми зі столярами буквально

Людмила Скамрова ініціювала свідомий підхід до сортування сміття серед мешканців своєї багатоповерхівки

но на клаптику паперу нама лювали, що я хочу — і вони це зробили. Встановлювали компостер ми з моїм чоловіком, а ще лакували ззовні, висмалювали всередині, аби деревина довше зберігалася. Крім гарного вигляду, у цього компостера зручна система діставання компосту, бо передня стінка легко знімається. Перший компостер заповнився вже через два місяці. Згодом їх стало вісім, загальним об'ємом близько 8000 літрів», — розповідає Людмила.

Як відбувається компостування

Процес перетворення органічних відходів на компост триває від шести місяців до року. У результаті утворюється темна пухка маса, схожа на чорнозем, яку використовують як добриво для клумб, газонів або грядок.

«Коли ми вперше дістали готовий компост — це було як магія. Ти кидаєш туди відходи, а потім отримуєш чорну пухку землю. Її ми використовуємо як добриво для трави у дворі та клумб, або ж її можуть взяти собі як добриво для розсади на дачу мешканці ОСББ. Дехто скептично ставився до компостування, наприклад, казали, що органічні відходи неприємно пахнуть. Але якщо дотримуватися правил компостування, такого не буде. Щоб перевірити, чи робите все правильно, розворуште верхні шари органіки. Якщо з'являється різкий сірча-

ний запах, це сигнал, що процес порушено. Тоді потрібно додати сухих матеріалів: стружку дерева, тирсу чи сухі осінні квіти», — каже жінка.

Відходи, які підходять для компостування: овочі та фрукти; трава, сіно, солома; сухе листя; папір і картон; дрібні гілки та зелень (у поєднанні із сухими матеріалами). А от кістки додавати не можна.

Від локальної ініціативи до нової культури

Компостування дозволило суттєво зменшити обсяг відходів і витрати на їх вивезення. Якщо раніше відходи вивозили сім разів на тиждень, то тепер — удвічі рідше.

«Ще ми взагалі перестали платити за вивезення опалого листя. Так би довелося наймати для цього окрему вантажівку, оскільки фірми з вивезення твердих побутових відходів забороняють викидати його в баки. Таким чином, компостування не лише зменшує наван-

Про ініціативу дізналося чимало людей

таження на сміттєзвалища, а й допомагає економити кошти», — розповідає Людмила.

Разом із результатами прийшло і визнання. Якщо спочатку були жарти, то з часом навіть скептики почали долучатися до загальної справи. Змінилася не лише поведінка, а й мислення мешканців.

Щороку кожен українець викидає близько 300 кілограмів сміття

«Наші жителі тепер не можуть пройти повз картонну коробку біля смітника — вони забирають її як ресурс», — каже Людмила.

З часом про ініціативу почали дізнаватися в інших містах. Людмилу запрошують на лекції та зустрічі з громадами. Також вона проводить консультації по допомозі іншим громадам, які хочуть впровадити компостування.

«Я завжди питаю: що шкідливіше — скляна пляшка чи бананова шкірка? Більшість каже, що пляшка. Але відповідь насправді інша: скло може лежати дуже довго і не виділяти шкідливих речовин. А бананова шкірка на полігоні виділяє метан. Щороку кожен українець викидає близько 300 кілограмів сміття, і майже половина цього — органічні відходи. На полігонах вони розкладаються неконтрольно та шкодять довкіллю», — пояснює жінка.

Зараз Людмила розвиває власну справу і продає авторські компостери по всій Україні.

«Сьогодні вони вже встановлені більше ніж у 60 громадах. Для мене це доказ зародження нової культури компостування в Україні», — говорить Людмила.

Авторські компостери зроблені з дерева

Нічники з природних матеріалів: одеситка розповіла, де бере оригінальні ідеї для виробів

Діана Денисова родом із села Калаглія на Одещині, однак нині проживає у Львові

Діана Швидун

Дівчина створює вручну авторські вироби, в яких використовує природні матеріали. Ці вироби вражають мініатюрністю деталей та особливою казковою атмосферою. У своїх роботах Діана використовує епоксидну смолу, мох, квіти, полімерну глину та пап'є-маше, створюючи декоративні композиції, підвіски й нічники, які нагадують маленькі фантастичні світи.

Творчістю Діана займалася ще з дитинства.

«Усе почалося з дитячого інтересу до творчості: спочатку це було малювання, згодом — фотографія.

Нічник Sapito

Пізніше, коли мені було 17 років, мене зацікавило збирання та об'ємне сушіння квітів у манці. З інтернету я дізналася про епоксидну смолу, замовила її й почала експериментувати, поєднуючи природні елементи у своїх роботах», — розповідає майстриня.

Перші вироби дівчини були невеликими, але саме вони визначили її творчий стиль.

«Першими моїми виробами були мініатюрні баночки, у які я поміщала квіти, гриби та мох і заливала їх епоксидною смолою. Мені завжди подобалося щось мініатюрне, природне, загадкове й трохи казкове, тому саме в цьому напрямку поступово і сформувався мій стиль», — каже Діана.

За словами майстри-

Діана Денисова створює незвичайні вироби своїми руками

ні, найбільше її надихають природа, книги та творчість інших людей.

«Для мене важливо, щоб кожна річ мала свій характер і атмосферу. Надихаюся природою, книгами, серіалами, а також роботами інших майстрів, які по-своєму бачать красу. Також мене оточують прекрасні люди, які підтримують і надихають мене», — розкажує вона.

Казкові вироби, у які хочеться вдивлятися

Сьогодні Діана створює різноманітні декоративні вироби: від маленьких підвісок до складних композицій і нічників. Вона постійно експериментує з матеріалами та формами.

«Використовую досить різноманітні матеріали, часто експериментую з тим, що є під рукою. Основні матеріали

Мухоморна підвіска

— полімерна глина, пап'є-маше, епоксидна смола, а також справжній і штучний мох», — розповідає дівчина.

Найбільшою популярністю серед покупців користуються нічники. Саме нічник був першим виробом, який вона продала. Також вона створює вироби за індивідуальними замовленнями: сережки, брелоки, об'ємні картини та інше.

«Я відкрита до нових ідей. Це можуть бути об'ємні картини, сережки, брелоки, підвіски чи щось інше — я завжди готова експериментувати з формами та форматами», — говорить Діана.

«Для мене важливо, щоб кожна річ мала свій характер і атмосферу»

Час виготовлення залежить від складності виробу.

«Підвіску я можу зробити за два-три дні, нічник — за три-п'ять днів, а більш складні роботи можуть займати до десяти днів», — пояснює вона.

Особливе місце серед усіх робіт займає глобус-нічник, який майстриня створила нещодавно.

«Це справді унікальна річ, яка відчувається як окремий світ. У ньому поєднуються як штучні, так і природні матеріали. В нього легко зануритися поглядом на довгий час, розглядаючи крихітні деталі», — каже Діана.

«Хочу, щоб творчість стала моєю основною справою»

Усього, що вміє сьогодні, дівчина навчилася самостійно. Вона називає себе самоучкою та зізнається, що найбільше любить саме процес пошуку нових рішень.

«Я люблю експериментувати у процесі створення виробів. Для натхнення часто використовую pinterest та instagram, де знаходжу цікаві ідеї», — говорить майстриня.

Найскладнішим етапом вона називає просування своїх робіт, хоча й ставиться до цього як до важливого досвіду.

Поки що найкраще працює «сарафанне радіо» — люди рекомендують її роботи дру-

Чарівна полиця Гаррі Поттера

зям та знайомим. Крім того, вироби представлені у творчих просторах, а сама дівчина активно розвиває сторінки у соцмережах.

Головна ж мета майстрині — перетворити творчість із хобі на справу життя.

«Зараз я працюю на іншій роботі, але крок за кроком розвиваю своє хобі, щоб воно стало моїм основним заняттям і я могла приділяти йому значно більше часу, адже це приносить мені щастя і я відчуваю, що це найкращий спосіб мого самовираження», — говорить Діана.

Найціннішими для неї залишаються емоції людей, які бачать її роботи.

«Мені якось сказали, що в моїх роботах відчувається справжня любов, що мої вироби наповнені казковою атмосферою, природністю та доброю енергією», — каже майстриня.

Торти та млинчики з батату: на Тернопільщині почали вирощувати незвичний овоч

Початок на стор. 1

Вони почали шукати справу, яка дозволила б заробляти вдома, на своїй землі. Оскільки у сім'ї була власна прибудинкова ділянка, вибір впав на землеробство. Дивилися відео про фермерство, читали, експериментували.

«Я сама еколог за освітою. Чоловік мій із селища, робота на городі знайома нам з дитинства. Тому ми точно знали, що хочемо щось вирощувати. Але так само точно не хотіли, щоб це було щось банальне типу огірків чи помідорів. Хотілося чогось неординарного. І якось ми натрапили на інформацію про батат. Тоді це ще було справжньою екзотикою. Ми знайшли одну родину на Дніпропетровщині, яка вирощувала батат, купили у них розсаду і пройшли навчання (то була "Школа батату"). Починали буквально з однієї сотки біля будинку. Ми дуже сподівалися, що у нас все вийде. А коли з'явилися перші кущі, перші бульби — це була така радість», — згадує Ольга.

Батат вирощують зовсім не так, як картоплю

«Перший урожай погризли миші та дротянки, але ми не здалися. Ми мили кожен маленький бататик — він так краще зберігається і, звісно ж, естетичніше виглядає. І роздавали сусідам, родичам, знайомим. Багато хто тоді вперше куштував батат, і нам було приємно бачити реакцію людей.

Ольга і Назар Палагнюк

А ми з першого року вже зробили свої висновки. Я можу виділити три основні помилки, які допускають люди при вирощуванні батату. Батат хоч і називають sweet potato, тобто "солодка картопля", але технологія вирощування тут геть інша. Спочатку вирощують

Батат — тропічна, дуже чутлива до холоду рослина

розсаду, яку потім пересаджують у відкритий ґрунт. Перша помилка — рання висадка. Він не переносить заморозків. Це тропічна, дуже чутлива до холоду рослина, тож, на відміну від картоплі, його треба садити не раніше кінця травня — початку червня. Температура ґрунту має бути не менше 16 градусів. Друга помилка — відсутність достатнього поливу. І третя помилка — зберігання. Якщо картопля зберігається у підвалі при 4-6 градусах тепла, то батату потрібно 13-16. Тоді він довго не псується і зберігає смак», — пояснює Ольга.

«Перший урожай погризли миші та дротянки, але ми не здалися»

Сьогодні ферма Ecobatат вирощує близько 20 сортів батату: помаранчеві, жовті, білі та навіть фіолетові. Кожен сорт має свій смак, структуру та призначення. З батату готують панкейки, мафіни, брауні, млинці, котлети, пудинги, батат фрі та навіть торти.

«Ми постійно експериментуємо. Нам цікаво відкривати людям батат по-новому. Багато хто думає, що це просто солодка картопля, а насправді він універсальний. Особливо людей вражає фіолетовий батат. Його часто використовують у десертах і випічці. Уявіть собі фіолетовий хліб або булочки — і це все натуральний колір», — розповідає жінка.

Крім цього, родина виготовляє бататне борошно.

«Ми сушимо батат у дегідраторі, перемелюємо — і виходить натуральний порошок. Його можна додавати у випічку чи навіть у

млинці. Це і красиво, бо завдяки фіолетовому батату випічка набуває дуже гарного рожево-го кольору, який не зникає при термообробці, і корисно, бо підвищує нутритивну цінність їжі. Особливо часто батат купують для дітей і людей із цукровим діабетом, бо картоплю їм теж не дуже можна. Для прикорму батат просто ідеальний. Він м'який, солодкуватий, дітям подобається. А ще багато людей шукають більш корисну альтернативу картоплі», — говорить Ольга.

Купили трактор на заміну мотоблоку

У сезон робота на фермі починається ранком і триває до пізнього вечора. Назар відповідає за вирощування і техніку, Оля — за продажі, сторінки в соцмережах, пакування та спілкування з клієнтами.

«Для нас це вже частина життя. Ми стільки всього пережили разом із цією фермою, що вона вже як ще одна дитина. Чоловік займається землею, технікою, а я більше відповідаю за людей,

Фіолетовий батат використовують для випічки

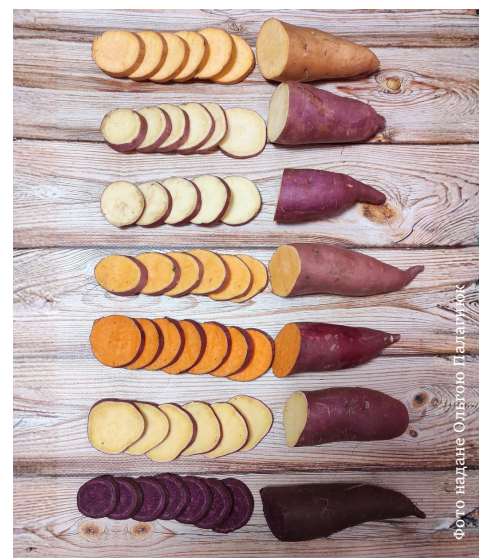
замовлення, соцмережі. Але всі рішення ми приймаємо разом. Зараз ми продаємо сам батат і розсаду, а також посібники з вирощування. Третій продукт з'явився, бо люди постійно розпитували мене, просили консультацію», — розказує фермерка.

Раніше майже всю землю обробляли вручну мотоблоком. Тепер придбали трактор. Для родини це стало справжньою подією.

«Це була дуже велика інвестиція для нас. Ми довго до цього йшли. Коли його купили — було відчуття, ніби ще одну мрію здійснили. Ми збільшили площі під посадку і плануємо збільшувати ще. Фізично все обробляти вручну дуже важко й довго. Крім того, маємо теплицю для розсади. Попри втому, сезонні труднощі та нестабільність зупинятися ми не плануємо. Навпаки, плануємо розширення ферми, нові теплиці та розвиток переробки. Цьогоріч наш п'ятий сезон. Як показує досвід минулих сезонів, на всіх бажаних не вистачає ні батату, ні розсади. Замовлень дуже багато», — розповідає Ольга.

Зараз у подружжя вже двоє дітей: одному п'ять років, іншому лише рік.

«Діти завжди поруч. Старший уже знає, що таке батат, допомагає, бігає по теплиці. Іноді буває дуже важко, бо сезон — це постійна робота без вихідних. Але ми робимо все разом. Колись навіть те, що маємо зараз, здавалося нереальним. А тепер дивимося вперед і мріємо ще більше. Може, через 5-10 років у нас буде велика ферма з працівниками, теплицями і власним виробництвом. Треба мріяти, бо все починається саме з цього», — говорить Ольга.

Різні сорти батату мають різний колір

Збільшили площі посіву соняшника

Посівна кампанія 2026 року у компанії «Сігнет» пройшла в заплановані строки, попри короткі паузи через погодні умови

Діана Швидун

Головна увага сфокусована на ефективності, технологічності та збереженні родючості ґрунтів.

Старт посівної традиційно розпочали з цукрового буряка.

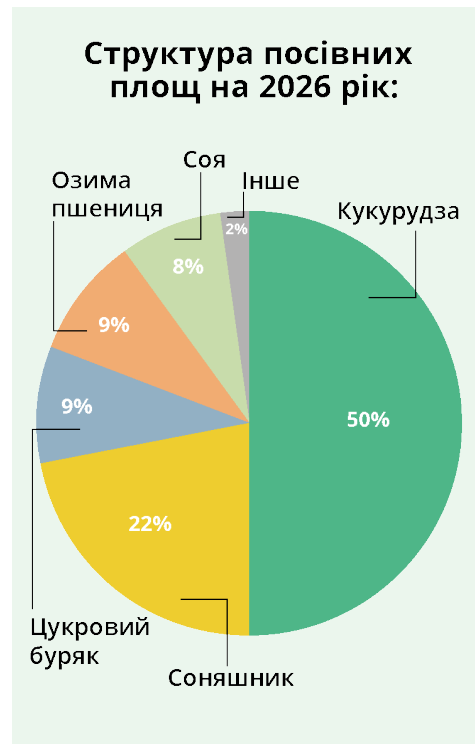
«Цьогоріч посівна минула плавно. Ми почали сіяти 4 квітня з цукрового буряка. Але надто не розганялися, адже знали, що погода погіршиться. Коли перечекали холоди, відновили посів буряка. Паралельно почали сіяти соняшник, і погодні умови дозволили нам повністю посіяти його без зупинок. Паралельно з соняшником ми почали сіви кукурудзи, на ній було задіяно 12 сівалок. Останньою була соя, яку ми завершили сіяти 9 травня», — розповідає Олександр Шрамко, заступник ге-

«Сігнет» завершив посівну кампанію в заплановані строки

нерального директора з рослинництва «Сігнет-Центру».

Цьогоріч у «Сігнеті» відбулося коригування структури посівних площ. Найбільш помітна зміна — збільшення частки соняшника у ґрунтозахисній сівозміні: його частка зросла з 10% до 22%, тоді як по інших культурах суттєвих змін не відбулося.

Такий підхід, як пояснює Олександр, утримує баланс між економічною ефективністю та збереженням агрономічної стабільності ґрунтів.

«Усі польові роботи виконуються переважно власною сучасною технікою. Йдеться про посів, культивуацію, обробіток ґрунту та догляд за посівами. Наймані ресурси ми залучає-

мо лише на окремі етапи, зокрема на збирання цукрового буряка, зернових культур і транспортування врожаю», — каже Олександр.

Техніка підприємства оснащена автопілотами та працює за технологіями точного землеробства, що дозволяє підвищувати ефективність і зменшувати втрати. Особливу увагу компанія приділяє впливу технологій на родючість ґрунтів.

«Це і правильне внесення добрив — органічних і мінеральних, — і меліорантів, і посів сидератів. Але головне — це правильне застосування добрив. Щороку ми вносимо близько 16 тис. т компосту, а також мінеральні добрива — фосфорні та калійні — під різні культури. Водночас підхід точковий і базується на агрохімічному аналізі ґрунтів. Ми вносимо добрива лише на ті поля, де потрібно, і ту кількість, яка потрібна під запланований урожай», — пояснює Олександр.

В «Сігнеті» відсвяткували День вишиванки

У компанії «Сігнет» традиційно відзначили святковий день у національному стилі

Діана Швидун

Колектив одягнув вишиванки, організував фотозони та провів час у дружньому спілкуванні. Однак головною подією стало не саме святкування, а важлива благодійна ініціатива на підтримку українських військових. Цього року працівники компанії долучилися до збору коштів на придбання автомобіля для свого пайовика та односельчанина, воїна, який нині перебуває на передовій і захищає Україну. Завдяки спільним зусиллям вдалося зібрати 140 тисяч гривень. Особливу атмосферу заходу створив благодійний аукціон, на якому розігрувалися різноманітні смаколики та подарунки: торти, короваї, кошики з домашніми продуктами. Найбільшу інтригу створив «таємний лот», вміст якого до останнього залишався невідомим для учасників.

Колеги зібралися відсвяткувати День вишиванки та зібрати гроші для допомоги ЗСУ

«Ми проводили благодійний аукціон, де розігрувалося чимало смачних призів: торти, короваї, корзини зі смаколиками. А один приз був таємним — ніхто не знав, що знаходиться в ящику. Врешті команда елеватора викупила цей приз та подарувала нашому колезі-ветерану. Це був відпочинок для двох на вихідні у садибі на природі з басейном. У цей мо-

мент день став ще кращим. Загалом ми гарно провели час, а найголовніше — збрали кошти для допомоги ЗСУ», — розповів Віктор Трайдакало, начальник елеватора в с. Андрушки. Свято вийшло по-справжньому теплим і послужило добрій меті: воно поєднало українські традиції, командну єдність і реальну допомогу тим, хто зараз на фронті.

Вакансії в с. Андрушки:

- Заступник головного бухгалтера;
- Економіст;
- Тракторист-машиніст с/г виробництва;
- Електромонтер з обслуговування електроустановок;
- Лікар ветеринарної медицини;
- Слюсар з ремонту та обслуговуванню перевантажувальних машин;
- Слюсар будівельник;
- Слюсар з КВПіА;
- Підсобний працівник;
- Оператор мийної установки (тракторний парк);
- Столяр;
- Обліковець на елеватор;
- Пробовідбірник.

Вакансії в с. Козятин:

- Лаборант;
- Пробовідбірник;
- Машиніст зернових навантажувально-розвантажувальних машин (з/д вагонів);
- Слюсар-електрик з ремонту електроустаткування.

Подробиці за номером:

+38(075)-445-07-57

«Вчора хотів вищу орендну плату — сьогодні продаю хату за борги»

Початок на стор. 1

На перший погляд усе виглядає вигідно. Насправді ж це може бути небезпечною схемою, через яку люди ризикують втратити не лише гроші, а й спокій та майно.

«До нас уже зверталися кілька пайовиків — налякані й розгублені. Історія в усіх майже однакова: рік або два тому до них приходив місцевий фермер і пропонував вигідні умови оренди. Але оскільки на той момент діяв договір із "Сігнетом", він пропонував оформити домовленість під розписку. За це люди отримували певні кошти ще до завершення чинної оренди. Для багатьох це виглядало як додатковий заробіток: і орендна плата від компанії, і ще гроші від фермера. Тож люди підписували документи, навіть не підозрюючи, до чого це призведе», — розповідає Олександр Байдусь, начальник земельного відділу «Сігнета».

«Сігнет» вказує у договорах повну суму орендної плати і сплачує податки з усієї цієї суми

Проблема в тому, що більшість людей не вчитувалися у зміст документів. А в них були прописані зовсім інші умови: гроші, які виплачувалися «на період очікування», насправді оформлювалися як позика під відсотки. Таким

Жінка двічі отримувала відмову при спробі оформити спадщину

Переоформлення спадщини на землю — зазвичай нескладний процес

Діана Швидун

Але бувають історії, коли через бюрократичну тяганину він стає складним і незрозумілим. «Сігнет» може допомогти з вирішенням юридичних питань щодо переоформлення спадщини. І приклади щасливого завершення складних історій компанія також має.

Одну з таких історій погодилася анонімно розповісти жінка, що звернулася до компанії, маючи за спиною кілька невдалих спроб вирішити все самостійно. Історія почалася ще багато років тому. Чоловік здавав земельну ділянку в оренду «Сігнету». На момент смерті він мав двох малолітніх доньок, матір яких згодом позба-

Обмануті власники земельних ділянок стають жертвами погроз та маніпуляцій

чином люди фактично потрапляли у фінансову залежність. Надалі фермер міг висувати вже не вигідні умови, а у разі відмови вимагати повернення боргу — причому сума могла в кілька разів перевищувати отримані кошти.

«Одна жінка, яка звернулася до нас, зізналася, що навіть не читала документів. Вона була впевнена: односельчанин не стане її обманювати. Але коли настав час переукладати договір, їй запропонували зовсім не вигідні умови. Вона відмовилася — і тоді отримала документи, за якими нібито винна вже 90 тисяч гривень, хоча фактично за весь час отримала лише близько 20 тисяч. Таких грошей у неї не було. Почалися погрози, переслідування. Жінка виїхала із села і боїться поверта-

вили батьківських прав.

«Діти носили прізвище батька, але після усиновлення отримали інше. Згодом і їхніх усиновлювачів позбавили батьківських прав, а дівчат перевели до дитячого будинку сімейного типу, де я стала їхньою опікункою. Власне, мені зателефонували із "Сігнета" і повідомили, що дівчата мають спадок у вигляді земельних ділянок і можуть отримувати орендну плату від "Сігнета". Але потрібно переоформити документи. Звісно, ми взялися за це», — розказує опікунка дівчат.

Але все виявилось не так просто. Через плутанину з документами та зміною прізвищ виникли великі труднощі зі спадщиною.

«Я самостійно намагалася оформити необхідні документи: ходила до РАЦСу, збирала рішення судів, підтвердження про усиновлення

тися. Навіть до матері на могилу на Великдень не поїхала. От так бажання отримати вищу орендну плату може закінчитися необхідністю продавати майно, щоб розрахуватися з боргами», — каже Олександр Байдусь.

Подібні випадки, за словами фахівців, трапляються й далі.

«Жінка виїхала з села і боїться повертатися»

Тому власникам земельних паїв варто бути максимально уважними. Перед підписанням будь-яких документів необхідно детально читати всі умови та не довіряти лише усним обіцянкам.

Усі домовленості — розмір орендної плати, строки оренди, порядок виплат — мають бути

дітей та документи про те, що я — їхня законна представниця. Проте я двічі отримувала відмову. Через зміну прізвищ і складну сімейну історію мені постійно заявляли, що діти нібито не мають права на спадщину. Я показувала всі рішення суду, пояснювала, що діти були на одному прізвищі, потім отримали інше після усиновлення. Але ніхто не хотів розбиратися», — пригадує вона.

Саме тоді всю ініціативу фактично взяв на себе «Сігнет». Упродовж року юрист компанії Антон Комінарець займався пошуком документів і допомагав проходити всі інстанції. Частину паперів він знаходив самостійно, навіть отримував свідоцтво про смерть у громаді, звертався до різних служб і нотаріусів.

Жінка каже, що була вражена

чітко прописані в офіційних документах. Лише прозорий договір дозволить у разі виникнення проблем захистити свої права законним шляхом.

«Часто буває й так: фермер на словах обіцяє платити, наприклад, 50 тисяч гривень за пай, але в договорі вказує лише 15 тисяч. Це означає, що решту він нібито доплачуватиме готівкою. У хороший рік, коли є прибутки, він може це робити. Але якщо рік неврожайний чи падають ціни — виплатить лише офіційно прописану суму й скаже: за договором усе виконано. І юридично довести щось власнику землі буде майже неможливо», — пояснює Олександр.

У компанії «Сігнет» наголошують: орендна плата в договорах вказується повністю, а податки сплачуються з усієї суми. Це гарантує пайовикам прозорість і своєчасність виплат.

«Якщо ми навіть гривню недоплатимо, пайовик має право це оскаржити. Саме тому система виплат у нас максимально прозора. Під час карантину, під час війни усі пайовики отримували кошти вчасно. Крім того, компанія чесно сплачує податки, підтримує громади та допомагає ЗСУ. Тому краще співпрацювати з відповідальним бізнесом, ніж довіряти красивим обіцянкам і залишитися ні з чим», — підсумовує Олександр Байдусь.

тим, що чужа людина настільки перейнялася долею дітей, хоча державні служби, за її словами, не проявляли особливого бажання допомогти.

«Завдяки "Сігнету" вдалося довести справу до кінця. Процес тривав майже рік — від першого дзвінка до остаточного переоформлення документів. Найголовніше, що дівчата отримали те, що належить їм за законом», — говорить жінка.

Офіційне оформлення спадщини відбулося 2 травня 2025 року. Саме тоді вони вперше зустрілися особисто у нотаріуса. Згодом земельні паї передали в оренду агрокомпанії, а орендна плата стала додатковою підтримкою для дітей. Наразі договори оренди укладені на десять років, а подальшу долю паїв вирішуватимуть уже самі діти, коли стануть старшими.

«Зайшла художницею, а вийшла іконописницею»: історія мисткині Алли Волошиної

Житомирчанка Алла Волошина понад 20 років займається іконописом і має у творчому доробку близько 800 робіт

Олена Ревуцька

Ії ікони поєднують канонічність і авторський стиль, а сама мисткиня говорить про свою справу як про шлях — не лише творчий, а й духовний.

«Скільки себе пам'ятаю, стільки малюю. Перші фарби — медова акварель. Вони підкорили моє серце ще у три роки», — розповідає Алла Волошина.

Пізніше, працюючи у професійно-технічній освіті, вона самостійно опанувала різні художні техніки, щоб передавати знання учням.

«Але саме іконопис став тим, що змінило мене. На початку 2000-х учні попросили допомогти з оформленням церкви при лікарні. Треба було тримати марку — і я взялася за ікони. Під час роботи з'явилися настільки несподівані відчуття, що я зрозуміла: це моє. Зайшла художницею, а вийшла іконописницею», — згадує мисткиня.

За її словами, благословення священника стало важливим етапом у професійному становленні.

«В іконі все має значення: і колір, і деталі»

«Я сприйняла це як довіру. І чим більше вивчала іконопис, тим більше відчувала відповідальність. Технічно кожен художник може писати ікони. Але стати іконописцем — це інше. Треба усвідомити, що ікона — це значно більше, ніж картина. Скільки ікон я написала, не рахувала, але близько 800 точно. Для мене вони — це вогник на шляху пошуків сенсу життя», — розповідає жінка.

Мисткиня працює у класичній техніці іконопису: дошка — левкас (суміш алебастру або крейди з клеєм, що вживається для ґрунтування дерева, а також зроблений з

Алла Волошина займається іконописом уже понад 20 років

цієї суміші ґрунт) — темпера. Але найголовніше — молитва і душевна рівновага.

«В іконі все має значення: і колір, і деталі. Дошка — це символ міцної віри, левкас — символ чистого аркуша. Охра — з тієї ж глини, з якої створена людина. А жовток у темпері — символ життя. Перед початком роботи я завжди читаю молитву і прошу благословення. Молюся, намагаюся врівноважити душу. Якщо немає правильного внутрішнього стану, я просто не починаю роботу. Ця історія може тривати місяць-два, іноді більше. А як готова, то саму ікону формату А4 можу написати за день — якщо це на одному диханні. З початку повномасштабної війни я так на одному диханні написала ікону Архангела Михаїла та Богородиці "Скоропослушниця". Це був дуже сильний внутрішній імпульс», — згадує Алла.

Окреме місце у творчості займають іменні ікони.

«Вважається, що вони дають людині захист святого покровителя. Добре, коли в домі є такі образи — перед ними можна молитися і дякувати», — каже жінка.

Кераміка і гончарство

Мисткиня також працює з дітьми та відкриває нові напрямки творчості. Зокрема, вона захопилася керамікою і гончарством.

«Я побачила, що це дуже потрібно дітям. Вони настільки захоплюються, що навіть під час тривоги не хочуть зупинитися. Вони беруть глину з собою

в укриття і працюють далі, навіть при поганому освітленні. Це мене дуже радує і надихає», — розповідає Алла Волошина.

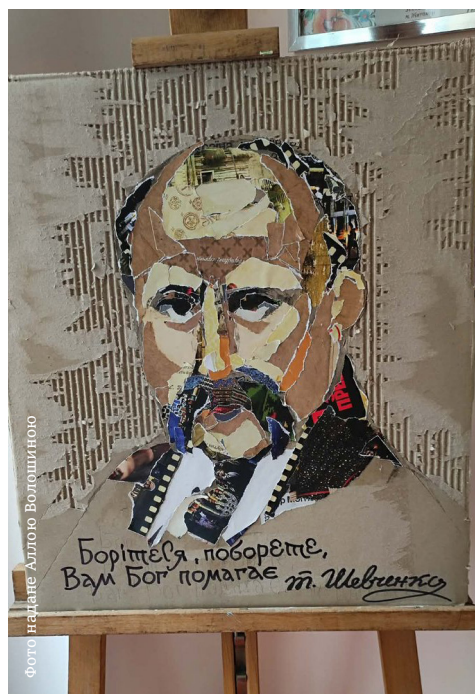
Вириванка — створення картин з клаптиків паперу

Ще одним творчим відкриттям для мисткині стала техніка «вириванки» — створення картин із клаптиків паперу.

«Я зрозуміла, що папір — це як фарби. Ним можна малювати. І для цього не потрібні ножиці, все робиться руками. Це проста техніка: папір, клей і, головне, бажання. Але найскладніше — передати емоцію, завдяки якій кожна робота стає неповторною», — пояснює вона.

Матеріали часто самі підказують ідею.

«Наприклад, коли мені до рук потрапили сторінки проспекту із зображеннями килимів і вишивки, я відчула, що це речі, які несуть енергетику українського народу крізь віки.

Вириванка: "Портрет Тараса Шевченка"

Тоді в моїй уяві з'явився образ Березині. Особливо емоційні для мене роботи на історичну тематику: картини "Війна" і "Голод" створювалися на одному диханні, наче самі склалися», — згадує жінка.

Алла Волошина проводить майстер-класи, зокрема для дітей та дружин військових, і вважає це важливою частиною своєї діяльності. Вона переконана, що творчість допомагає не лише самовиражатися, а й проживати складні моменти і зберігати пам'ять.

Сьогодні майстриня продовжує працювати над новими іконами, зокрема над сімейною іконою зі старовинним хрестом, а також займається реставрацією та викладанням. Присвоєння їй почесного звання заслуженого майстра народної творчості України вона сприймає як стимул до подальшого руху вперед.

«Це аванс. Я прошу Божої благодаті йти цим шляхом і ділитися світлом віри і любові», — говорить Алла.

Знакові для Житомирщини ікони

Тригирська ікона Божої Матері

Тригирська ікона Божої Матері — головна реліквія Тригирського Спасо-Преображенського монастиря поблизу Житомира. Вона відома численними свідченнями чудесної допомоги та зцілень, зокрема під час воєн і стихійних лих. Ця ікона — важливий осередок релігійного життя Волині й Полісся.

Овруцька ікона святого Василя

Давня українська православна ікона, створена, ймовірно, у XII–XIII століттях на території сучасного міста Овруч на Поліссі. Це один із найцінніших зразків раннього руського іконопису, що поєднує візантійські традиції та локальні художні риси. Сьогодні зберігається в Національному художньому музеї у Києві.